

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Tarthatatlan állapotok.

Hogy mennyire össze kell nekünk magyaroknak tartanunk, hogy minden párttekinteteket félre kell tennünk és egy egységes magyar pártot kell képeznünk, leginkább igazolják a delegációk ülése alatti események.

Ilyen csodabogár csak nálunk van. A közös külügyminiszter Goluchowsky Agenor gróf úr általános ellenszenvnek örvend Magyarországon. Ámde ő a magyar parlamentnek nem tartozik felelősséggel, mert ő nem magyar miniszter. De hát ha közös miniszter, kinek tartozik felelősséggel? A delegációknak, mert azok mindkét, úgy az osztrák, mint a magyar parlament kiküldötteiből vannak összeállítva. Azonban a delegációnak sem. Ugyanis a delegáció csak a parlamentek kiküldött bizottsága, egy bizottság sem bírhat több joggal, mint azon testület, mely őket kiküldötte. Hát akkor ki az Isten csodájának tartozik felelősséggel a külügyminiszter és a közös miniszterek? Ugy látszik senki másnak, mint az udvarnak. Ez egy le-

hetetlen furcsa állapot. Ebből az következik, hogy a külügyminiszter külügyekben teljhatalmú, ha az udvar beleegyezését bírja, tegyük fel a konkrét esetet. A külügyminiszter valami olyan dolgot követ el, mely Magyarország kárára van. A magyar közvélemény felzúdul, a parlamentben interpellációk vannak. Erre az interpellációra csak a magyar miniszter válaszolhat, azt kell válaszolnia, hogy nem tehet semmit. Ergo a magyar miniszter bukik a külügyminiszter cselekménye folytán. A külügyminiszter tehát buktathat kormányt, csinálhat, a mit akar, tekintet nélkül a nemzet és annak képviselői akaratára, csak az udvarnak kedves legyen.

Legyünk tehát akár 67-esek, akár 48-asok, ezek az állapotok így fenn nem tarthatók. Gondoskodni kell arról, hogy a nemzetnek joga legyen külügyekben is intézni ügyeit. Vagy legalább is nagy súlyjal beleszólni. És így van a világon minden államban. Ez létfeltételünk.

Figyelembe azonban bennünket csak

úgy vesznek, ha összetartunk. Abban a pillanatban, a midőn a nemzet széthúzni kezd, megkezdődik a kamarilla működését. Jön a válság és nyakunkra küldik a gyászmagyarokat, a kiket teljesen Bécsből dirigálnak.

Még így is, ahol összetartunk, nem tudjuk magunkat kellőleg érvényesíteni, hát ha még széthúznánk. Mint említék, ezt a Goluchowsky eset fényesen igazolja. A delegációs ülésen számtalanszor kifejezést adtak rosszalásuknak, odakiáltották neki, hogy mondjon le. Ez azonban bliktri. A mai szervezet mellett a ki jobban tud Bécsben forogni, az udvar kegyét megnyerni, az a győztes, a nemzet csak harmadrendű tényező, csak annyiban lesz figyelembe véve, a mennyire érvényesülni tud.

Támogassuk vezéreinket, támogassuk a magyar nemzet legkiválóbb fiait minden tekintetben. Csak így állhatunk meg Bécs mindenható hatalma előtt. Csak így érhetjük el, hogy valami súlyunk legyen, csak így remélhetjük, hogy idővel egyedül intézzük sorsunkat.

TÁRCA.

A Buddhizmusról.

„A Bajai Független Újság” számára németből fordította: **D. B.**

A Buddhizmus Európában kétségtelenül a leginkább félreismert és legkevésbé ismert vallások közé tartozik. A nyugati szellem sehogysem képes a Buddhista költői és képzeletdús gondolatmenetébe beleélni magát és azért Buddha tanai közöttünk rendszerint merev visszautasításra találnak, vagy kedvezőbb esetben, oly féle megvilágításra, hogy a java láthatatlan marad.

Ennek ellenére a Buddhizmus az utóbbi években itt Nyugaton feléledni látszik, barátokra és követőkre talál. Buddha tanai élénk érdeklődést kezdenek kelteni annyira, hogy magában Németországban már két egyet foglalkozik a Buddha vallás terjesztésével és két havi folyóirat, tanainak szélesebb körökben való ismertetésével. A felvilágosodás érdekében ez a tény örömmel üdvözölhető, mert a Buddhizmus valóban érdemes a tanulmányozásra és kétségtelen, hogy ránk nemcsak felemelőleg hathat.

Egyetlen vallásról sincs oly annyira hamis

és rémséges előítélet elterjedve, egyről sem annyi ferde nézet, mint a Buddhizmusról, melyet némelyek rövidesen és bizonyos lenézéssel a pogány, mások a legsilányabb, legutolsó vallások közé soroznak és nincs világnézet, melyről az emberek oly keveset tudnának, mint Buddha világfelfogásáról.

A közkeletűek között legelső az a tévedés, mely a Buddhizmust, a keresztényt, a zsidót és az izlam vallással egy kalap alá véve, azt az egy-istent hívő, a monoteista vallások közé sorolja. A Buddhizmusnak általában nem alapja a hit, a személyesített isteni teremtményben vetett hit annál kevésbé. Egyik alaptétele pl. ez: »a világ önmagától keletkezett és nem teremtette senki, sem az isteni akarat, a törvény kormányozza.« Vagy más helyen így fejezi ezt ki: »Nincs teremtő isten akinek kegyétől vagy akaratától a világ állaga függene. Minden a maga saját, belső természetének és mibenlétének (ez az mit a Buddhista Karma-nak nevez) megfelelőleg a maga erejéből és magából lesz. A teremtő isten az emberi tudatlanság találmánya. A semmiből teremtés tana: tévely.« Ám azért e világnézet nem ateista. Vannak istenek, devák, csak hogy ezekkel nem áll az ember oly viszonyban, mint a teremtett a teremtőhöz, hanem ez istenek lénye és léte is a Karmanak alávetett.

De épen mert a Buddhizmus nem alapul egy felsőbb lényben való hiten, sokan vallásnak sem tartják. Hiszen van ez állításban valami, de a kérdés nem üthető el így egyszerűen. Mert azt a tényt, hogy a Buddhizmus 2600 év óta az emberiség egész harmadát 5000 millió embert lelki és erkölcsi magaslaton tart, csak vallás idézheti elő és inkább talán oda enged következtetni, hogy a vallásnak nem kell szükségképpen a személyesített isten hiten alapulnia és az, hogy a Buddhizmusnak ilyen istene nincs, még nem bizonyíték arra, hogy az nem vallás.

Buddha nem vallás-alapító, mint Mózes, Jézus vagy Mohamed, nem is neve valakinek, hanem valaminek. A lélek legmagasabb fejlődési fokának. Buddha átszellemülést jelent, valakit, aki legteljesebb bölcseségnek jutott a birtokába. A Bödhisatva, a Buddha állapot után törekvő, ez az állapot pedig a fokozatos fejlődés rezultátuma. Minden ember elérheti ez állapotot és lehet ekként ő maga is Buddha.

A Kali-Yuga számítás szerint 2478-ban, a mienk szerint 623-ban K. e. született Siddharta a Sakya király fia. Királyi pompa között és indiai bőségben nevelkedett és 16 éves korában nősült meg. Huszonkilenc éves korában otthagya családját és minden gazdag-

A mai állapotok tarthatatlanok s most csak arról lehet szó, hogy úgy változik-e idővel, hogy semmit sem számítunk, harmadrangu tényezőből huszadranguvá válunk-e, vagy pedig, hogy saját ügyünkben mi legyünk az első tényezők. Jó részt magunktól függ. majd meglátjuk

—n.

Soron kívül.*)

Ujra és nyomatékosan bátor vagyok igénytelen szavamat felemelni, hogy nemcsak a nagy vidék, de Baja város közönségének érdekében használjunk fel minden alkalmat, indítsuk meg közelhatározással ama nagy akciót, mely képes legyen a Közép-Duna áthidalását a végleges megvalósulásig eljuttatni. Ne bizzunk imár ígéretekben, ne elégedjünk meg holmi hivatkozással, hanem vegyük a dolgot komolyan és kitartóan kezünkbe és ne tegyük le az agitacionális eszközöket, míg nem látjuk, hogy az első kapavágás, az első alapkö lerakás nem történik. Hogy ezen közóhajnak isméteive e lapok hasábjain kifejezést adok, feljogosít az országos közérdek, de feljogosít ama nagy jelentőségű enunciació, melyet az ország legkompetensebb tényezője, az ország kereskedelemügyi minisztere, dacára hivatalos állásának, kénytelen volt tenni. Kossuth Ferenc a Duna-Tisza csatorna

*) Egész terjedelmében hozzuk illusztris munkatársunknak ezen cikkét annál is inkább, mert hisz ő volt a hid létesítése eszméjének egyik legagilisabb terjesztője. Megjegyezzük azonban, hogy ujságunkban nemcsak közlemények jelentek meg abban az irányban, hogy e kérdést elaltatni nem engedjük, de az is megjelent, hogy határozott ígérletünk van magától a kormánnytól, hogy a beruházási kölcsön végrehajtásánál az első sorban megvalósítandók közt van a Baja—báttaszéki hid kérdése. Így tehát a cikkíró is megnyugtattuk, hogy a nagyobb akciót akkorra kell már most fentartanunk, midőn a beruházási kölcsön effektuáltatik.

Szerk.

ankéten epochiális kijelentésében a többek közt ezeket mondotta: „A közvélemény Ausztriában hangoztatja és nekem természetesen itt most ezen a gyülekezeten csak a közvéleményről lehet beszélni, hogy Magyarországot meg kell fojtani. Magyarország és a magyar terményeket konsumáló világrész között mindenütt Ausztria fekszik. Ausztria akaratától függ tehát, hogy keresztül eresszen minket, igen vagy nem. Más szóval Ausztria akaratától függ az, hogy minket egy vasgyűrűvel megfojtson. Ez az osztrák felfogás, melyet talán érvényesíteni akarnak.“ Ezt Magyarország ez idő szerinti kereskedelmi minisztere mondotta. Ugy hiszem nem vétkezem a szerénység ellen, ha ezen alkalommal Baja város érdemes közönségének emlékező tehetségére apellálok. 1897-ik évi ápr. 13-án a bajai Kereskedelmi Kaszinóban felolvasást tartottam, a Közép-Duna áthidalásának közgazdasági jelentőségéről. Felolvasásom alkalmával arra hivatkoztam, hogy ezen létesítendő közlekedési út első sorban országos érdek, nem pedig mint sokan szeretik hangoztatni, a többek közt Hegedűs Sándor néhai kereskedelmi miniszter, helyi érdek. Akkor ha jól emlékszem ilyen kijelentést tettem:

„Uraim! A Közép-Duna áthidalása, nem csak közgazdasági szempontból, hanem politikai szempontból az országra nézve életkérdés lehet, mert talán Ausztria a retorsio fegyverével élve odakiáltja nekünk: eddig és ne tovább. Ausztria minden fegyvert fel fog használni, hogy természetünk kivételét, külföldre való szállítását megnehezítse, vagy pedig lehetetlenné tegye és talán nincs messze az idő, hogy a Közép-Duna hidjának hiányát nemcsak a vidék, de az ország is busásan meg fogja fizetni.“ Ezt mondtam én mint laikus ezelőtt tíz évvel és ugyanezt mondja tíz év után az ország leghazafiasabb kereskedelmi minisztere. Ha a nagyvidék érdekelt közönsége a közgazdasági viszonyaink hatását nem

érzi, úgy hiszem eme legkompetensebb kijelentések saját jól felfogott érdekeinek előbbre vitelére a lökést meg fogják adni, hogy a Közép-Duna áthidalását egy percig sem engedik továbbra elodázni. A Bajai Független Ujság hasábjain hetek előtt megjelent egy közlemény, mely arról értesít, hogy a közönség közt megindul egy mozgalom, hogy az áthidalást soron kívül kérelmezni fogja. Azóta hetek multak, az országos választás is lezajlott. Nem akarok kételkedni, hogy nevezett közlemény csak hangulatkeltésből látott napvilágot, sőt nagyon is hiszem, hogy van alapja. Mindezek után e lapok utján arra kérem Baja város érdemes közönségét úgy saját, mint az ország érdekében siettesse a mozgalmat. Induljunk egyesített erővel a miniszter urhoz, kérjük, hogy az áthidalást hatalmánál és népszerűségénél fogva soron kívül valósítsa meg. Ne okadatoljunk mással, mint saját szavaival, melyek az egész országot meggyőzhetnék, hogy nekünk csak egy szabad utunk van és ennek utmutatója Fiume felé van irányítva. Hogy kereskedelmünk, kivitelünk, közlekedési utjaink függetlenek lehessenek, arra ez idő szerint más út nincs, mint a Közép-Duna hídjait létesíteni. Létesíteni egész erővel, ezt nem csak anyagi helyzetünk életkérdése, hanem a politikai előrelátás és az ország függetlenítése parancsolólag megköveteli. Végül újból hivatkozom Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter úr szavaira, aki a térképhez fordult és azzal bizonyította, hogy mennyire szükséges az ország minden vidékéről a közlekedést Fiume és a tengerpart felé irányítani. Harminc év óta mi is folyton Magyarország térképére utalunk, mert csakis onnét bizonyítjuk a Közép-Duna áthidalásának elkerülhetetlen szükségét. Soraimat avval a kéréssel zárom, nincs idő a késésre, mert — „Hannibal ante portas!“

Báttaszék, 1906 június 26.

Dr. Boszkovitz Mór.

ságát és a vadonba ment. A minden élőlény iránt való határtalan szeretetből, hogy kikutassa a szenvedés okát és a módot, hogy attól szabadulhassunk.

Mivel a brahma csillagjósok Siddhara születésekor megjövendölték, hogy ott fogja hagyni királyságát és Buddha-vá lesz, atyja mindent elkövetett, hogy ne kerüljön valami fia szeméi elé, a mi annak az emberi nyomort és a halált eszébe juttathatná. Hasztalanul. Egy Deva (isten) mikor négyféle alakban: mint az évek súlya alatt görnyedő aggastyán, mint kórágynon fekvő, mint hulla és mint remete jelent meg Siddhara előtt, akkor az megrendülve e soha nem észlelt látványtól, a palotájából ki a vadonba futott, hogy ott a nyomorúság okairól és az emberi természet mibenlétéről elmélkedjék. És hasztalan kutatót a Brahmanoknál az ind vallás előírásai, majd szigorú vezeklés és testi sanyargatások utján a bölcsesség és a megvilágosodottság állapota után, nem lelte meg sem az okát az emberiség nyomorának, sem annak útját, melyen az ki volna kerülhető. Akkor azután otthagya az ind vallást és 5 brahman társaságában testének elfásítása végett a legkeményebb fenyítékeket használva 7 évet töltött el a legmélyebb elmélkedésben. Bőjtölés és szigorú vezeklés útján soká kereste így az igazság megismerését. Hiába. Akkor jutott a

gondolatra, hogy a bölcsesség nem lehető meg bőjtölés és önsanyargatás, hanem csak az elme megnyilatkozása által. És elhatározta, hogy nem mozdul el addig a helyről, hol erre a gondolatra jutott, mignem a teljes bölcseségnek nem jut birtokába. Hosszú és iszonyú küzdelmek után e helyen, az Asvattha fánál, holma egy templom áll, érte el őt 35 éves korában a legmagasabb fokú megismerés fénye, a »négy igazság« bevilágítá elméjét, Buddhává, átszellemültté, mindent tudóvá lőn. Még 45 évig tanítva az embereket 80 éves korában tért meg a Parinirvánába.

Buddha tana nem alapszik kinyilatkoztatásokon, nem is ugynevezett megváltó vallás és írásai és tanításai nem is akarnak ilyenkül feltűnni. Buddha a buddhistáknak nem istenük, nem is isten fia, nem közvetítő és nem próféta, hanem csak tanácsadó, vezető, mintakép. Nem az istenbe, avagy Buddha tanaiba, érdemeibe, hatalmába vetett hit és nem Buddha segítsége az, a mi az embert megváltja, hanem neki saját magát kell megváltania. Buddha csak az utat jelölte meg, a hogyan mindenki a maga megváltója lehet, az utat megtenni, az akadályokat leküzdeni mindenkinek magának kell. És ez az út épenséggel nem könnyű. Ahhoz, hogy valaki végigjárja nagy erő és energia, önfegyelmzés, önlegyőzés szükséges.

A Buddhizmusnak nincsenek dogmái. Nem tartozik senki valamit vakon hinni és még kevésbbé van büntetéshez kötve, ahhoz hogy mit kell és szabad valakinek hinnie. Buddha maga azt mondja, hogy az embernek nemcsak hogy nem kell valamit hinnie, de nem is szabad olyat hinnie, mit értelme és lelkiismerete meg nem erősít.

Egy isteni lényhez való vak hozzátartozást, az »én«-nek az isteni akarat alá való rendelését, az istenségbe való elmerülést, nem ismeri a Buddhizmus. Nemesak hogy elveti a mi értelmezésünk szerint való istenfogalmat, hanem a mi fogalmaink szerint való lelket is; és nem ismer semmiféle imádást, áldozást, papoknak valamelyes közvetítését. A szenvedésektől való önmegszabadítás, ez Buddha tanításának lényege és valamiként Buddha az ő önmegszabadításánál, a maga kezdeményezésére, a maga esze következtetéseire, a maga lelkiismeretének szavára támaszkodott, az igazság kutatásában tanítványainak szintén önállóan kell gondolkodniok, önmagukat kell felszabadítaniok.

A mondottakból kitűnik, hogy a Buddhizmus a mi fogalmaink szerint csakugyan nem annyira vallás, hanem erkölcsi bölcsélet. A keresztény vallás: Krisztushoz tartozás, a Buddha vallás: közeledés az átszellemüléshez.

Buddha tanainak lényege és tartalma rövi-

A munkások érdekében.

Az új korszak kormányában a földmivé-
ügyi tárcát az a férfi vette át, a ki elsőnek
iktatta a kisgazdák és mezőgazdasági mun-
kások ügyét a legelő álló politikai feladatok
közé. Most a megkezdett munkáját természe-
tesen folytatja. De csodálatosképen gáncos
vetnek a munkájának. És pedig maguk a
munkások, helyesebben néhány izgatón, a kik
lekiismeretlen szavának a mezőgazdasági
munkából élők több helyen felültek. Harcba
keveredtek a munkaadókkal s lehetetlen ki-
vánságokat hangoztatva sztrájkjal, szerződés-
szegéssel bontják a közbékességet.

Nem tudjuk, vajjon használ-e az a mun-
kásoknak a törvényhozásnál, hogy ha egész
csapatjaik a jogrend ellenségeiül szerepelnek.
Buzdítólag és ösztönzőleg semmikép sem hat.
Az azonban már egészen bizonyos, hogy a
sztájkolók az elmulasztott keresetet semmikép
sem tudják pótolni. A télen át nagy részük
éhezni és nyomorogni fog. És míg a szeren-
csétlen elbolondítottak a közsegítség morzsáin
élődnek, izgatóik bőségben és kényelemben
élnék a tőlük elcsalt fillérekből gyűlt sok
ezer koronán.

Józan fővel azt kell mondanunk, hogy a
sztrájk-rendezők a munkások ellen dolgoznak.
Nemcsak azzal, hogy elveszik a kenyerüket,
de azzal is, hogy megakasztják a munkások
érdekében most új erővel meginduló kormány-
zási és társadalmi munkát.

Egyik erősen használt eszköze ennek a
kerékkötésnek, hogy az izgatók a munkás-
törvényt rabszolga törvénynek hívják s ezzel
is ellene akarják bősíteni a munkásságot a
fennálló jogrendnek. Megrágalmazzák az ér-
dekükben megindult nagy akció szellemét,
hogy ne legyen foganatja az ellenszegülés foly-
tán a dolgainak sem.

Semmi sem könnyebb, mint ezt a rágalmat
semmivé tenni, az egyszerű igazság fegyverével.

A munkás törvénynek összesen hetvenhét

den ez: A tudatlanság az emberi nyomor
forrása. Megakadályozza abban, hogy az em-
beri lét és rendeltetésnek titkát felismerje és
abban, hogy bölcsesé legyen és megváltását
végrehajtsa. Hogy magát megváltsa, azaz
önmagától megszabadítsa, ahhoz tudnia kell
a »négy igazság«-ot és követnie a »nemes
nyolcas ösvény«-t, mely a »Nirvana«-hoz ve-
zet: Ha az ember eléri a »Nirvana« állapotot,
vagyis a teljesség és tökéletesség állapotát,
akkor elérte vala megváltását.

Buddha »négy igazsága« ez:

1. A magából fejlődő létnek nyomorusága
a folyton ismétlődő levésből és mulásból, az
életből származik.

2. A nyomoruság keletkezésének okai az
»én«-t kielégíteni akaró is szakadatlanul meg-
újuló önös kívánságok, melyek nyugvára
sohasem találhatnak.

3. E kívánságok megsemmisítendőek, vagyis
az »én« tőlük eltávolítandó.

4. Meg kell találni a módot, melylyel a
kívánságok e megsemmisítéséhez eljuthatunk.

A »nemes nyolcas ösvény«, mely a meg-
váltáshoz vezet és előttünk Buddha-t felfedi,
szerinte ez:

1. Igaz hit (a karma törvényben).
2. Igaz gondolkodás;
3. Igaz beszéd;
4. Igaz cselekvés;
5. Igaz életmód;
6. Igaz törekvés;
7. Igaz észjárás és önfegyelmzés;
8. Igaz önmagába mélyedés.

(Vége köv.)

érdemlegessen intézkedő szakasza van. Az első
öt a munkás igazolványokról szól, amelyek
alapján a munkás a vasuton olcsón utazik,
a segélypénztár jótéteményeit élvezi s ame-
lyek kiállítási ára a munkás segélyalapokra
fordítatik. A hatodik szakasztól a huszanne-
gyedikig a szerződés-kötést szabályozza a
törvény. Ezek szerint a szerződést nyilvános
hatósági ellenőrzés alatt kell kötni s a szer-
ződés-kötés költsége a munkaadó terhe. A
munkabér részes szerződés esetén termésy-
ben, vagy pénzben is meghatározandó, hogy
a munkás rossz aratás esetén is megkeresse
a magáét. Az egész szerződés bélyeg- és
illetékmentes. A huszonkettedik szakasztól a
harmincadikig a szerződés felbontása van
szabályozva. A munkaadó csak tetteles bán-
talmazása, vagy ellene elkövetett büntetendő
cselekmény, diffamáló ítélet, vagy munkakép-
telenség miatt bonthatja fel a szerződést, de
a megszolgált munkabért köteles kifizetni.
Egy munkás szerződés-bontó cselekménye
miatt a többiekkel szemben a munkaadó
mit sem tehet. A munkások az elmenő
helyére maguk állíthatnak munkást. Ha he-
lyettesítés nélkül is elvégzik a kilépett mun-
kás munkáját, ennek bére is őket illeti.
A munkás becsülete veszélyeztetése esetén
is felbonthatja a szerződést a munkaadóra
néze fennebb említett okokon kívül s akkor
is, ha munkabérét joggal veszélyeztetve látja,
mert a munkaadó a munkás előbből szár-
mazó követelését jogtalanul visszatartotta. A
szerződésbontás mindkét félre nézve egyszerű,
de mégis formászerű eljárás van kötve,
hogy elhamarkodás ne eshessék. A harminc-
egyedik szakasztól a negyvenötödikig a szer-
ződés teljesítése van szabályozva. Ezekben:
kötelezve van a munkaadó a munka végez-
tetésére, szerződési kötelezettségei teljesítésére,
el van tiltva a jancsibankó, el van rendelve
a megbetegült munkás nyolc napi gyógyítása
és ellátása a munkaadó által. A munkások
kötelesek a szerződés szerű munkát végezni,
rossz idő járás esetén más munkára alkal-
mazhatók, ha a szerződés úgy szól; élelme-
zésük a rosszidő miatt való szüneteléskor is
jár. A harminchét, harmincnyolc, harmincki-
lenc, negyven és negyvenegyedik szakaszok
a szerződés szegő munkások ellen hatósági
erőt engednek meg s a munkaadó kárkere-
seti jogát állapítják meg. A többi szakaszok
tisztán a munkások bérkövetelésének bizto-
sításával foglalkoznak. A törvény hátralévő
szakaszai a gazdasági napszamosok munká-
ját szabályozzák a teljes jogegyenlőség alap-
ján s a büntető határozományokat mondják
ki. A tizenegy büntető szakasz közül hét
a munkások érdekét védi, öt eljárási részlete-
ket tartalmaz és csak három intézkedik a
munkások törvénytörő cselekedeteiről. Kettő
azonban, a híres hatvanötödik és hatvanha-
todik szakasz, ezek között is csak az izgatók
ellen fordul. A többi szakasz a hatósági ille-
tékességet szabályozza s a munkás perekre
egyszerű és költségmentes eljárást biztosít.

Nincs tehát a törvénynek egyetlen szaka-
sza sem, amely a munkás szabadságát, kere-
setét, munkáját legkisebb mértékben is kor-
látolná. Sőt a legtöbb intézkedése arra való,
hogy a munkás jogainak érvényesülését a
munkaadóval szemben rossz szándék esetére
is biztosítsa.

Kétségtelen, hogy az izgatóknak nem tet-
szik az ellenük szóló két szakasz. De hát
melyik bünből élő bünös helyesli a büntetést?

Ideje lenne, hogy ezek az egyszerű igaz-
ságok teljességükben átszivódjanak társadal-
munk testébe s ne legyenek csak a törvény-
könyv lapjai közé dugva. A szocialista izga-

tások nemcsak a felsőbb osztályokat támadják
meg, de a mezőgazdasági munkások léterde-
keit is. Mindnyájunknak barátainak kell len-
nünk munkás testvéreinknek. Tehát használja
a hamisságokat legyőző igazság fegyverét
minden ember, ha ur, ha egyszerű földmivelő.
Csak így tudunk a mostanihoz hasonló mé-
reg ellen védekezni, amely méreg különben
is egy rövid, da annál áldatlanabb kormány-
zási korszak káros hagyatékához tartozik.

HIREK.

Főispánunk Városy érseknél. *Ambrozio-
vics* főispán — mint velünk Kalocsáról köz-
lik — e hó 25-én, hétfőn, *Hegedüs* Aladár
polgármester társaságában meglátogatta dr.
Városy Gyula érseket. A főpap igen szívélye-
sen fogadta vendégeit s hosszasan beszélge-
tett el velök a bajai közállapotokról. A főis-
pán és polgármester Kalocsáról Budapestre
utaztak.

A bajai ciszt. r. kath. főgimnázium
tanári kara és ifjusága, e hó 28-án délután
tartotta meg nagy és előkelő közönség jelen-
létében évváró ünnepélyét, melynek műsora a
következő volt. 1. Ébresztő. Nyizsnyai Gusztávtól. Előadta az ifjuság énekkara. 2. Évváró beszéd. Tartotta az igazgató. 3. Pique dame. Ouverture Suppéetól. Előadta az ifjuság zenekara. 4. Anyám háza. Váradí Antaltól. Előadta Vest Feodor IV. o. t. 5. Kuruc dalok. A zenekar kíséretével tárogatón előadta Spiegl J. VIII. o. t. 6. A jutalomdíjak kiosztása. Automobil induló. Előadta az ifjuság ének- és zenekara.

Az évváró ünnepély kimagasló pontjai
voltak a pompás zeneszámok mellett: *Werner*
Adolf dr. igazgató felolvasása, ki a közép-
iskola hivatását vázolta mindvégig érdekesen,
továbbá *Vest* Fedor szavalása és — mint az
igazgató is megjegyezte — az ünnepély leg-
érdekesebb pontja: a jutalom díjak kiosztása.
Bizony érdekes volt látni a sok, jó magavi-
seletű, jeles tanulót, amint az igazgató őket
a dobogó elé szólította, hogy átadja nekik
azokat a jobbára pénzbeli adományokat, me-
lyeket nekik egyesek jótékonyága juttatott.
Látva a boldog mosolyt a jutalmazottak —
no meg azok szülei arcán, bizony nem volt
érdekeség nélkül való. — E számmal az ünne-
pély véget ért, a közönség az Automobil induló
hangjai mellett széteszlott.

Bajai küldöttség Bezerédy főispánnál.

A bajaiak közgyűlési határozatából kifolyólag
kedden dr. *Hegedüs* Aladár polgármester veze-
tése alatt *Vojnich* Dániel apát, *Ertl* József nagy-
birtokos, dr. *Valentin* Emil ügyvéd lapunk
felelős szerkesztője és *Müller* József nagy-
birtokos, bizottsági tagokból álló küldöttség
tisztelgett Bezerédy István főispánnál. A kül-
döttség a közgyűlés megbízásából diszes ok-
iratot adott át a főispánnak, melyben meleg
hangon emlékeznek meg és méltatják Bezerédy
bajai főispáni működését. A főispán a küldöt-
tség tiszteletére ebédet adott, melyre többen
Szabadkáról is megvoltak hiva.

A bajai járás rendőrfelügyelőjévé
Sauer Jenő csendőrtiszthelyettest választották
meg.

Az érettségi vizsgálatok a folyó hó 22.,
23 és 25. napjain folytak le a főgimnázium-
ban. A 16 jelentkező közül egy visszalépett;
15 sikerrel állta ki a vizsgálatot, melynek
eredménye fényesnek mondható. Senki nem
bukott; fele csaknem jelesen érett, névszerint:
Posta Sándor, *Sattler* Mátyás, *Scheider* Leó,
Spiegl János, *Tomcsányi* Jenő, *Vertheim* Sán-
dor és *Wiesel* Ernő. Jólérett három, érett lett

öt. A vizsgálatokat dr. Platz Bonifác főigazgató vezette, aki a bizottsággal együtt atyai jóindulattal volt a jelöltekhez. Mi sem mutatja ezt inkább mint az a tény, hogy elutazásakor a végzett növendékek mind künn voltak az állomáson, s lelkesen éljenezték a távozót, valamint kedden délben tartott bankettjükéről is üdvözlő telegramot küldtek a jólelkű főigazgatónak.

Változások a főgimn. tanári karában. Bölcskey Ödönt a rend főnöke Zirczre helyezte át a növendékek tanárául. Az ő és az ősszel elhunyt Kálmán Kolos helyét Bándy Boldizsár és Párkányi Norbert tanárokkal tölti be.

Hirtelen halál. Pfeiffer Ferenc köztisztviseltnek örvendő, derék polgártársunkat súlyos csapás érte. Neje: sz. Beck Erzsébet e hó 27-én 49 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése nagy részvét mellett e hó 28-án ment végbe.

Furcsa jótékonyág. Ismeretes az az adoma, amikor az a sokat emlegetett »egyszeri« elment a közjegyzőhöz s vagy félmilliót akart »hagyni« jótékony célra.

— És van magának ekkora vagyona? — kérdi a közjegyző a kopottas külsejű alakot.
— Vagyonom nincs, — felel a kérdezett, de én nagyon jószívű vagyok . . .

Ilyesféle jótékonyágot gyakorolt Adler Zsigmond ur, a kitűnő hazánkfia, a Chromo-Biograph tulajdonosa is, aki hétfőn szedte föl a sátorfáját, megrakodva a bajai közönség pénzével. Adler urat egy szép napon u. i. megszállta a jótékonyág szelleme s hirdette plakátokon és egyébütt, hogy: »csütörtökön nagy jótékonycélú előadás a bajai Leányegylet és a Gyermekliga javára! Az előadás kezdete pontban — délután 4 órakor«. — A publikum pedig szíves volt a távollétével tündökölni, a mi csak természetes, ha figyelembe vesszük, hogy a délutáni rekkenő hőségben képtelenség az embernek egy a levegőtől teljesen elzárt helyiségben tartózkodnia. De hisz azért volt olyan »jótékony« Adler úr, mert tudta hogy délután a kutya se fog a színházába menni. Hogy az esti előadások horribilis jövedelméből jutasson valamit jótékonycélra — de hogy is jutott volna eszébe!

Ujváry, le vagy pipálva!

Uj függetlenségi kör. Bácsbokodon vasárnap avatták fel az új függetlenségi kört, Lázár Pál orsz. képviselő ünnepi beszédet mondott. Elnökké Forkly Vidor gyógyszerészt választották meg.

Pataj Sándor a »Kritikus Dalai«, »Század Vége« stb. szerzője »Nyár« cím alatt újabb verskötetben adja ki 5—6 év óta irt és részben megjelent verseit. A rendkívül diszes kiállítású, és a szerző arcképével ellátott könyvnek 2 korona lesz az előfizetési ára. Gyűjtők 10 példány után egy tiszteletpéldányt kapnak. Az előfizetések Zomborba, az »Igazság« kiadóhivatalába küldendők.

Rochitsen Sauerbrunn. (Beküldetett) Az a folytonos esőzés, mely a június hó első felében uralkodott valamennyi fürdőhely látogatottságát az u. n. előszezőnt illetőleg, jelentékenyen hátráltatta. Rochitsch-Sauerbrunnak is kijutott ezen esős napokból s mindazonáltal a fürdő látogatottsága az előbbeni év hasonló időszakához képest még jelentékenyen emelkedett is. Ez a körülmény a fürdő rendkívüli vonzó erejében leli magyarázatát. A legutolsó fürdő-jegyzék közel 1000 fürdővendéget mutat ki, közöttük igen sokat az előkelő világból, közöttük báró Zois nejével Schloss Egg-ből, Blau, a »Kaiser Ferdinand Nordbahn« központi igazgatója és ennek neje Bécsből, Merle Adalbert és családja Pittsburgból (Egyesült Államok), gróf Lodron-Laterns

Gmünchből, gróf Normann-Ehrenfels és neje Valpó-ról, báró Ottenfels nagybirtokos Bezanecből, gróf Christalnigg W. Feistritz-ből, báró Lüttgendorf és neje Grácból, dr. Darányi, orsz. képviselő Budapestről, Jankó-Drabor mérnök Zágrábból, prof. dr. Váradi udvari tanácsos Budapestről stb.

Az ujvidéki áll. felső kereskedelmi iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam évvizsgálójának írásbeli része e hó 5. 6. 7. a szóbeli pedig e hó 18-án tartott meg. A vizsgákon dr. Koch Ferenc egyetemi tanár, mint a közokt. miniszt. kiküldöttje és Straub Sándor, a keresk. miniszter kiküldöttje elnökölt. A vizsga fényes eredményétől — 5 kitűnő, 15 jeles, 5 jó és 4 elégséges képesítő adatott, — az elnöklő miniszteri biztosok egészen el voltak ragadtatva és elismerésüknek úgy a kisasszonyok szorgalma és magasfokú képzettsége, mint a tanári kar lelkiismeretes és buzgó munkája iránt hízegő módon adtak kifejezést.

A végzett növendékek közül azok, akik alkalmaztatást kerestek, rögtön álláshoz jutottak, sőt még mintegy 5—6 végzett hölgy azonnal jó állást kaphatna. Egyébként tudvalevőleg a belügyminiszter intézkedése folytán, a tanfolyamot végzett nők közhivatali állásokra is alkalmazhatók.

A jövő évi kurzusra az áll. felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál, Ujvidék, már július 1—4. és amennyiben még jut hely szeptember 1—4-ig lehet beiratkozni.

Gazdasági galambtenyésztés cím alatt Parthay Géza egy igen csinos füzetet irt azon kérdésről, *hogyan lehet a galambokat haszonnal tenyészteni?* Ezen füzet, mely 55 rendkívüli szép ábrával van diszítve, részletesen foglalkozik a haszon galambtenyésztés minden kérdésével. A minden gazdának melegen ajánlható könyv ára 1 korona. Megrendelhető az összeg előleges beküldése mellett a *Szárnyasaink* című baromfitenyésztési szaklap kiadóhivatalában Budapesten, Rottenbiller-utca 30. szám.

Tüdőbaj, köhögés, rekedtség, mellfájás, elnyálkásodás és étvágytalanság ellen megbecsülhetetlen szernek bizonyult a Halápi-fele hársfamézsörp, melynek kitűnő hatását számos előkelő orvos kipróbálta és egybehangzó véleménynyel elismerte.

Szerkesztői üzenetek.

U. Uhland *Kápolna*-című verséről több fordítás jelent már meg magyarul, jobbak is rosszabbak is az önénél. Mást kérünk.

Y. B. Nem vált be.

NYILT TÉR

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Dr. SCHMIEDT G. főtörzsorvos és phisicus
hires

f ü l o l a j a

meggyógyítja az időleges süketiséget, fülfolyást, fülzugást, sőt az idült nagyothallást.

Egyedül kapható:

Török József gyógyszerháza, Budapest,
Király-utca 12. sz.

Használati utasítás van hozzá.

Ára 2 frt üvegenként.

HÁZELADÁS

A BELVÁROSBAN.

Berényi Dániel-utca 8. sz. alatt levő házam, (a főgimnázium közvetlen közelében) melynek 3 utcai és egy udvari szobája, továbbá tágas üvegezett folyosója, nagy konyhája, kitűnő pincéje és padlása stb. stb. van — eladó

IFJ. WAGNER ANTAL
könyvkereskedő.

TANULÓUL

felveszek egy tisztességes családból származó, kellő iskolai képességgel bíró

fiút vagy leányt.

ifj. Wagner Antal
o könyv- és papirkereskedő. o

Fél áron eladó

egy 1000 kilós

tizedes mérleg

alkalmas

gabona vagy sertér mérésre

Krammer János
Baja.

Árpád-utcza 26. sz. alatt egy intelligens fiatal ember „teljes ellátást“ nyerhet.

Here eladó

nagyobb mennyiségben
dr. Valentin Emil
ügyvédnél **Baján,**

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyájkásodott, étvágytalan és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfajamészörp.

Sokszor az ártatlannak látszó gyöngye köhécseles előjele a vésszes tüdőbajnak. Senkise várja meg a baj beköszöntését, hanem fojtassa el csirájában, akinél pedig már beállott, pusztítsa el a

Halápi-féle hársfajamészörp

által, mely biztos hatásmű mellfájás, köhögés, tüdőhurut, megfűlés stb. betegségeknél Minta-üveg 3 korona, nagy üveg 5 korona

KÉSZITI AZ

APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, József-körút 64.

Főraktár: Baján, Gyarmati Emil gyógyszerterében.

10 - 1

M. kir. honvéd állomás parancsnokság Baján.

52. sz.

h. a. p.

Hirdetmény.

A m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokságnak folyó hó 17-én kelt 3122/h. o. 1906. számú rendelete folytán az állomáson levő honvéd huszár osztály részére 1906/1907-ik évben szükséges körülbelül 2300 m. m. széna, 1100 m. m. alomszalma, 60 m. m. ágyszalma és 200 köbméter tűzifa biztosítására 1906. évi július hó II-én délelőtt 9 órájára verseny tárgyalás tüzetik ki.

A szállítás iránt érdeklődők felhívattak, hogy a kitűzött határidőre írásbeli zárt ajánlataikat annál is inkább adják be, mert később érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Az érdeklőttek egyben értesítettek, hogy ezen szállítással járó feltételek a helybeli honvéd huszár laktanyában (honvéd állomás parancsnoksági iroda) bármely napon a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ha az érdeklődők a szállítási feltételek fűzetének megszerzését óhajtják, úgy forduljanak ez iránt a m. kir. szegedi II. honvéd kerületi parancsnokság hadbiztossági osztályához, honnan ez kérelmünkre díjtalanul megküldetik.

Baján, 1906. évi június hó 21-én.

Podmaniczky Endre,
honvédállomás parancsnok

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK

-ruhákban
-könyvekben
-fehérneműekben
-harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásfy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI

CÉLOKRA

LEGJOBAN BEVÁLT

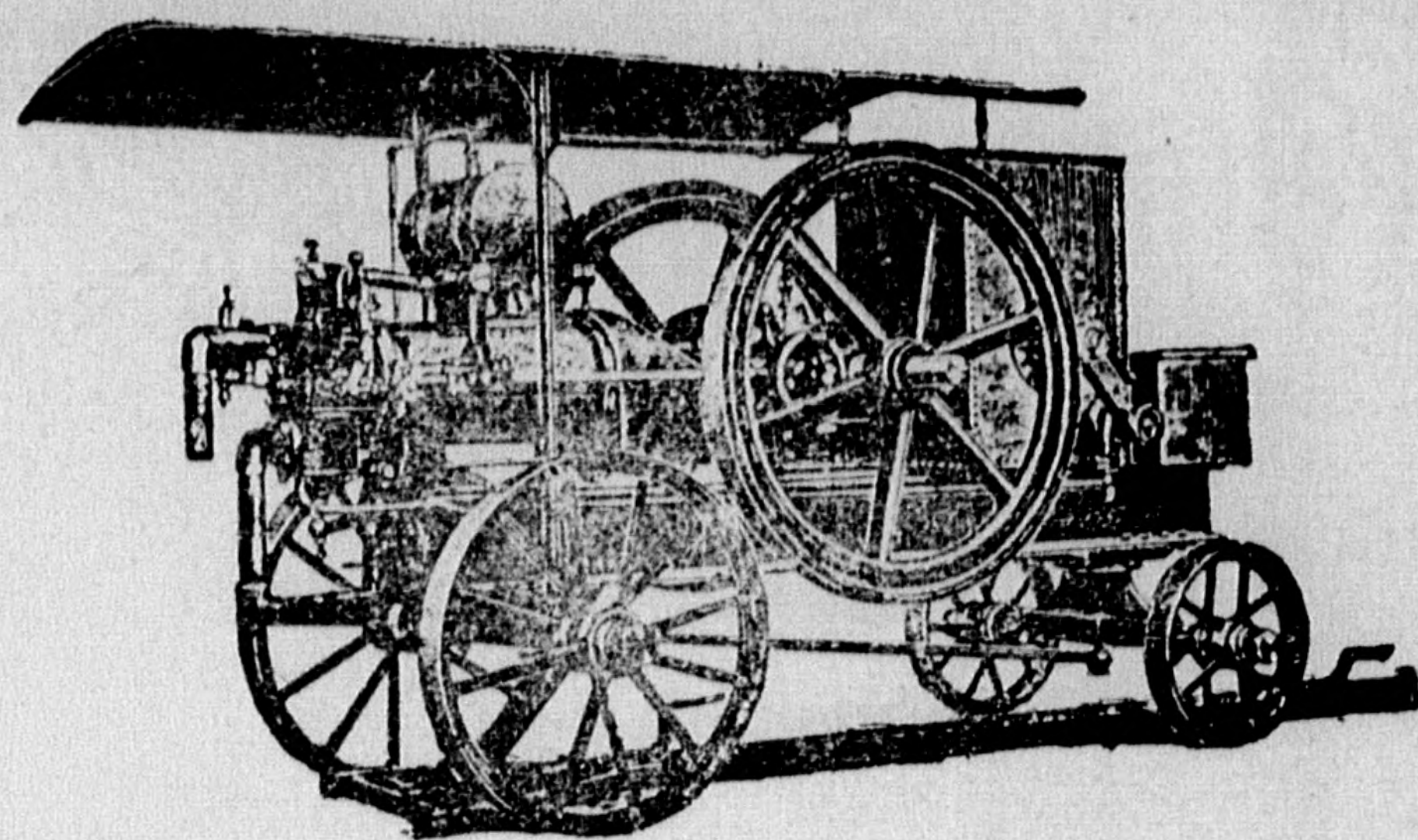
BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárában

Budapest, V., Váci-ut 12.

LEGFINOMABB

== MAGYAR ==

GYÁRTMÁNYU

LEVÉLPAPIROSOK:

„RÁKÓCZI”
„ADRIA”
„EMKE”

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyv- és papirkereskedésében
BAJÁN.

A világ legjobb IRÓGÉPEI

az amerikai SMITH—PREMIER-féle, automatikus betűtisztító készülékkel és legújabban háromszínű (viola, piros és fekete) festékszalaggal ellátott, tiszta acélból készült írógépek.

Ezen gépek egyedüli elárúsítója Baja város és környékére

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedő, ki készséggel bocsájtja gépeit 2—3 heti próbaidőre az érdeklődők rendelkezésére.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

M. kir. szabadkai 4. honvéd huszárezred
354 szám. I-ső osztály.
op.

Hirdetmény.

A bajai honvéd huszár laktanyák tartarozási munkálataira a Nagyméltóságú honvédelmi minister úr 1373 korona

90 fillért engedélyezett, melyre a verseny tárgyalás folyó hó 19-ére volt kiűzve és minthogy ezen tárgyalás eredményre nem vezetett egy újabb árlejtés e hó 30-án délelőtt 10 órára tüzetik ki.

Ezen tartarozás áll: ács, kőműves, asztalos, lakatos, mázó és eserepes munkákból.

Az ezen munkálatokkal járó általános és részletes feltételek a honvéd huszár laktanyában (osztály iroda) naponta a hivatalos órák ideje alatt megtekinthetők.

Felhívtnak mindazok, kik ezen munkálatokra vállalkozni óhajtanak, hogy a mondott napon és órára egy koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 10% bánatpénz melléklésével adják be annál is inkább, mert a később érkezett ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

Itt megemlítetik, hogy a munkálatoknak legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig befejezve kell lenniök.

Egyszersmind értesítetnek az érdekelt felek, hogy a szükséges felmérésekből stb származó fáradságaikért akár lesznek vállalat nyertesek, akár nem, külön díjazásra igényt nem tarthatnak.

Baján, 1906. évi június hó 20-án

br. Podmaniczky Endre
százados.

HEREFÖLD

még három kaszálással
KIADÓ

özv. Spitzer Simonnénál Baján.

Halász Béla utóda cég

ajánlja dúsan felszerelt raktárát
mindennemű különlegességekben

nemez és selyem kalapokban,
selyem és szövet sapkákban.

Egyedüli elárúsítója a következő legelőkelőbb kalapgyárosoknak:

Quentzer Testvérek

cs. és k. kamarai szállítók,

Ita I. Henrich,

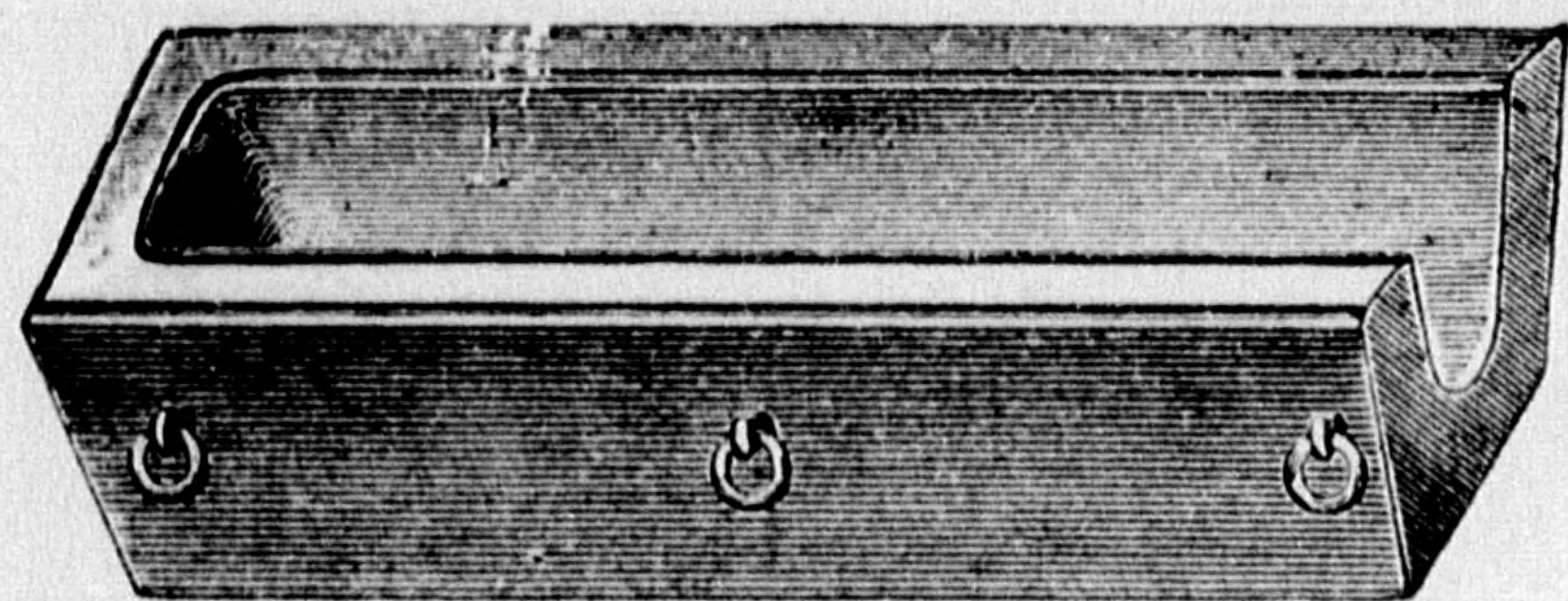
Pless Vilmos,

Pelikan és Gyukits

cs. és kir. udvari kalap-gyárosok,
valamint a világhírű

Albertini E. cégnek.

ÖZVEGY SPITZER SIMONNÉ ÉS TÁRSA.

Drótbetétes cementcsővek minden méretben.

Egyszerű és diszes cement- és márvány mozaiklapok.

Lépcsők. Kémény-, oszlop- és kut-fedelelek.

Medencék, jászolok, vályuk minden méretben legjobb kivitelben, legolcsóbb áron.

MIT IGYUNK ? Igyunk mohai

gyógyvizet, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer. Igyunk mohai

AGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk.

forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.

forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, a kik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrás kezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz!**

●●●●● Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál BAJÁN. ●●●●●

UJ!

UJ!

UJ!

Megnyilt! Rothschild Zsigmond

FÜSZER-, CSEMEGE-, LISZT- ÉS TERMÉNYKERESKEDÉSE BAJÁN

Eiseber Lipót úr házában, Reich Bernát cég átellenében.

==== Jó árak, mérsékelt árak. ====